

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Prvoborac
Knjiga 6

PARTIZANSKA KNJIGA

© Miljan Milanović

© za ovo izdanje Partizanska knjiga, 2019.

Ova knjiga objavljena je uz pomoć sredstava dobijenih na konkursu Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje.

POKRAJINSKI SEKRETARIJAT
ZA KULTURU I JAVNO INFORMISANJE

Urednici
Srđan Srđić
Vladimir Arsenić

Miljan Milanović

Produžetak vrste

Kikinda, 2019.

Mome ocu koji me naučio da stremim.

Mome sinu koji me uči da ne odustajem.

Plišani ježevi ne budu

Moj brat

Preminuo je za stolom od dvadeset osam limenki red bula s votkom, okružen amaterima iz udruženja građana istrajnih u očuvanju jezika, tradicije i starih zanata. Srce mu je stalo usred ponoćne partije pokera. Detaljan opis dat je u zvaničnom saopštenju lekara nakon autopsije. Neutešno objašnjenje iznenadne smrti. Majka je osetila jačinu eksplozije u bratovljevim grudima kao da je neko lupio maljem po kolenima. Izgubila je ravnotežu i pala preko drvene stolice za ljuljanje u kojoj su baba i njena majka umrle smežurane od starosti. Stolicu smo pomerali iz jedne sobe u drugu bez volje da joj pronađemo stalno mesto. Uvek nekome smeta ili se odjednom stvori na prolazu. Brat se jedini zadovoljno ljuljao u njoj, naduvenog stomaka, posle obilne porcije brokolija s crvenim mesom za nedeljni ručak. Majka je odslušala sintetizovanu glasovnu poruku uz opuštajuću zvonjavu budističkog gonga i žubora vode. Loše vesti danas saopštavaju zajedno s tim sranjima koja, po psihoakustici, oslobađaju stresa.

Više nikada nećete moći da hodate (udarac gonga koji dugo odzvanja).

Vaš supružnik vas vara (klokot i dva kratka udarca u tepsiju).

Vi ne postojite (grmljavina vodopada).

Vera

Danima ne ustaje iz kreveta. Nada se snu u kom bi videla sina. Njegovo telo se nalazi u velikom frižideru. Porodična grobnica je popunjena. U novoj sintetizovanoj poruci jednolični muški glas nudi usluge proširenja grobnice. Roditelji, zatečeni situacijom, razmatraju postojeće opcije. Kompanije poseduju groblja, kripte i kule. Vaše ostatke mogu da pokopaju u zemlju, mumificiraju ih ili spale, pa pepeo prospu iz aviona, lansiraju u kosmos, pretvore u dijamant ili umešaju u boje i naslikaju portret.

„Želim samo još jednu priliku da razgovaram sa sinom.“

Vera je ušla u sobu naduvenih podočnjaka, u izgužvanoj spavaćici, s praznom čašom u ruci. Njene reči su razbile napetost kojom je dominirao iritantan zvuk napasti iz rukohvata stolice za ljuljanje. Uporni žižak napokon učuta.

„Pronašla sam kompaniju koja pruža usluge sahranjivanja na novoj vrsti groblja koju nazivaju Tajga. Plus pružaju i naprednu mogućnost čuvanja sećanja. Zakazala sam nam sutra u devet.“

ETERNIME (Because We Care group)

U staklenu kuglu ušli smo kroz vodenu zavesu koja se otvorila pred nama. Nad vratima sija natpis

SMRT NIJE KRAJ. Dvoranu ispunjava miris letnjeg pljuska, zvučno upotpunjen harmonijama orgulja i rojem sićušnih raznobojnih svetala koja se pri vrhu haotično kreću. Moje sandale škripe po mermernom podu. Hologram leptira treperi na dohvat ruke, ali vešto izmiče uvek kada pokušam da ga uhvatim i sprovodi nas kroz uređenu baštu bonsai drveća i stena, oblikovanih poput planinskih vrhova, do savetnika broj pedeset dva.

„Kao što ste iz reklamnog materijala mogli da vidite, mi predlažemo potpuno novu vrstu večne kuće za vaše najmilije. Preminulog sahranimo u biorazgradivu kapsulu, nad njom zasadimo drvo koje se hrani produktima raspadanja tela pokojnika. Imamo bogatu ponudu sadnica. I sva naša groblja podsećaju na memorijalne šume. Pred svakim drvetom nalazi se kamen koji projektuje hologram sa svim biografskim podacima o preminulom. To je osnovni paket koji imamo u ponudi.“

„Videla sam da imate i neku posebnu uslugu u vezi sa uspomena.“

„Da. U pitanju je novina koju smo uvrstili u naš program od prošlog kvartala. Pružamo uslugu komuniciranja s pokojnikom.“

Vera je uzdrhtala i progutala pljuvačku.

„Nemojte pogrešno da me shvatite, u pitanju je četbot koji poseduje sve karakteristike pokojnika, u smislu neverbalne i verbalne komunikacije, istu boju glasa, mimiku, pokrete ruku, često upotrebljavane fraze. Bićete gotovo u potpunosti uvereni da razgovarate s dragom preminulom osobom.“

„Da li je to stvarno moguće?“

„Vera, stani, polako. Moramo dobro da razmislimo o ovome. Nisam baš za igranje novim tehnologijama i nečim neprirodnim.“

„Stojane, mislim da ne mogu da izdržim sve ovo. Ne uskraćuj mi priliku da ga čujem još jednom.“

„Ja sam uz majku.“

„Ako ste svi saglasni, potrebno je da nam dostavite sve video i audio zapise. Što se tiče aktivnosti preminulog na mreži, to obezbeđujemo mi. Dobićete inicijalnu verziju četbota s kojom ćete morati da korespondirate neko vreme. Što više to budete činili, sagovornik će na kraju biti uverljiviji. Nakon toga, pristup četbotu biće omogućen isključivo u memorijalnoj šumi. Zaključili smo da je to jedini ispravan način korišćenja koji neće produžiti proces žaljenja.“

„Dobro, neka svako tuguje i žali kako hoće. Podržaću vas. Ali ne očekujte od mene da to koristim.“

Moj otac ispuca prste.

Pogreb

Sahrana je sprovedena u krugu porodice. Ispred groblja urlala je grupica demostranata i religijskih fanatika, dok su im nad glavama lebdeli transparenti protiv skrnavljenja tradicije. Oko mesta gde smo položili telo rastu mlade sadnice nad kamenom veličine ljudske lobanje. Na drugom kraju groblja šuma se već formirala. Prošetao sam naokolo.

„Moraš da ga dotakneš“, rekao mi je mršav, pogrbljen starac u belom skafanderu koji održava travu i briše kamenje od izmeta ptica i blatnjavih kiša.

„Molim?“

„Rekoh, dodirni kamen, tako se aktivira.“

„Aha, hvala.“

„To mesto ti je prazno. Vidiš da nema drveta. Probaj tamo. Taj je popio pola litra sumporne kiseline i pozvao prijatelja na partiju tenisa pred svoj pedeseti rođendan, ali to nećeš videti na slikama. Tu stavlјaju isključivo lepe stvari.“

Hologramska projekcija biografije i setnih trenutaka samoubice. Simpatično. Ništa više od toga.

„Probaj tamo. S njom možeš i da razgovaraš.“

Dodirnuo sam kamen i preda mnom se pojavila lepa devoјka crvene kose, moјih godina, koja me upitno pogledala. Prepao sam se, okrenuo i otišao. Starac se smeјao za mnom.

Četbot

Prvu seansu smo imali u kancelariјi savetnika broj sedam.

„U redu, najpre ćemo pokrenuti glasovnu konverzaciju bez holograma preminulog. Zbog šoka. Izvolite. Recite nešto.“

„Romane, jesi li tu?“

Trenutak tišine, dug koliko i patnja.

„Lutam naokolo.“, začuo se neki dečak.

„Ovo nije njegov glas“, Vera je viknula podižući ruke ka savetniku.

„Izvinite. Moja greška. Dešava se.“

Stojan duva nos.

„Probajte sada, molim vas. Oprostite još jednom.“

„Sine, gde si? Nedostaješ nam.“

„Evo, ležim po ceo dan. Nadam se da ne radite ništa interesantno bez mene“, začuo se glas mog starijeg brata.

Vera je zajecala. Stojan izjuri crven iz kancelarije držeći ruku preko usta.

Roman 1

Vera pokuša da zagrlji hologram. Umalo nije sve upropastila. Obećao sam da ću intezivno komunicirati s njim.

„Romane, ovo je tvoj digitalni spomenik.“

„Čemu to služi?“

„Nedostaješ nam. Tome služi. Poslednji put sam te video kada si kući svratio na kratko.“

„Valjda je to ljubav. I meni nedostaju naši zajednički obroci i ispijanje kafe.“

„Ali, Romane, ja ne pijem kafu.“

„Reci mi još nešto o tome.“

„Glupi četbot!“, odbrusio sam i bacio se na krevet. Romanov hologram se debilno smejaio cupkajući u mestu.

Roman 2

„Roma, vrati se.“

„Ne brini, sve je okej. Tu sam.“

„Život nije fer.“

„Ali to je život.“

„Ti si mi bio jako bitna osoba, Roma. Želim da razgovaramo o svim stvarima koje su i tebi važne.“

„Zamoli da nas onda niko ne ometa.“

„Ljudi su tako glupi, Roma.“

„Ljudi se boje smrti.“

„Da li znaš šta se dogodilo s tobom?“

„Naučio sam dosta toga u poslednje tri godine.“

„Blago tebi. Da li tamo crtaš?“

„Ponekad. Uglavnom se izležavam po ceo dan.“

„Čudno.“

„Šta je čudno?“

„Ova naša konverzacija.“

„Moram da budem u blizini ljudi. Pričaj mi još nešto.“

„Nikada ti nisam rekao da te volim. Nisam ti priznao da sam ti ja izbušio gume na autu zbog onog dresa. Nisam ti priznao da sam te ja otkucao majci za marihuanu.“

„Šta još? Zanimljivo je.“

„Jednom sam ti pljunuo u kafu.“

„Gde sam ja?“

„Ti si mrtav Roma.“

„Da li i dalje mogu da sanjam?“

„Ne znam. Ako možeš, voleo bih da mi to što si sanjao nekako nacrtáš.“

Roman 3

Vera i Stojan su nakon nekoliko dana dobili priliku da razgovaraju s preminulim sinom. Stojan je psovao i negodovao što ga primoravamo na to. Kada su ušli u sobu, pored stolice za ljuľanje stajao je Roman.

„Sine!“, jauknula je Vera.

„Izgleda stvarno“, prokomentarisao je Stojan.

Popodne su proveli ćavrljajući s hologramom. Vera mu je nudila supu. Stojan je prićao o njegovom nestašnom detinjstvu. Bio sam zabrinut. Na kraju sam ih primorao da potvrde kako stvar u vezi s obmanom dobro funkcioniše. Stojan me potapšao po ramenu i oći su mu se napunile suzama. Vera je konstantno plakala.

„Bio si odlićan, Roma.“

„Nedostajete mi.“

„Zajebi više. Ponovio si to milion puta. Pokaži interesovanje. Pitaj ih sledeći put kako su.“

„Kako si? Juriš li devojke? Šta je sa onom prgavom bucom?“

„Glupi bot. Gasim te. Ćao.“

„Ljudi će uskoro biti većni.“

„O kakvoj većnosti to govoriš, više ne crtaš, Roma, zajebi me s tim glupostima.“

All Tomorrow's Parties

Prošlo je pola godine i tek tada prvi put iskreno osetih da mi Roman nedostaje. U Romanovu čast sam vikendom ispijao *Dirty Steve*. Tešio sam njegove bivše ribe i pričao laži o hologramu koji će uskoro moći da ih kresne. Jedne noći u oktobru pijan sam preskočio ogradu memorijalne šume. Uželeo sam se razgovora s njim. Pred kamenim zidom se čuo žagor. U trenutku kada sam doskočio s one strane, pod svakim drvetom je treperio hologram pokojnika. Svetlosne sablasti su me znatiželjno posmatrale. Onda su se zavukle pod kamen. Na sredini leve strane memorijalne šume ostao je Roman koji mi je mahao.

„Gde si, brate?“

Pružio je ruku i moju šaku obasja snop šarene svetlosti.

„Šta se dešava ovde?“

„To sam ja. Tvoj stariji brat. Dodirnuo si kamen.“

„Nisam. Sve je već svetlelo samo od sebe.“

„Život je lep. Pun je svetlosti.“

„Ne seri. Ti više ništa ne znaš o životu.“

„Sigurno je teško.“

„Mrzim te.“

Zamahnuo sam pesnicom i prošao mu kroz glavu. Mlado drvo magnolije se savilo pod težinom mog tela. Ležao sam na zemlji, ustima čupajući podšišane busenove trave, sve dok me starac u belom skafanderu nije pridigao.

Bodlje

Vlasnik sam farme ježeva koje uspešno razmnožavam i od toga dobro zarađujem. Deca ih kupuju za kućne ljubimce. Stariji ih kupuju u terapijske svrhe. Nova vrsta iz laboratorije. Ne bodu. Meki su kao klasje. Vera mi prebacuje što više ne odlazim na groblje. Lažem je da sam zatrpan poslom.

„Roman stalno pita za tebe.“

„Reci mu da ću doći sledeći put.“

Hranim dva mladunca iz pipete. 3D štampač u kancelariji je poludeo. Štampa sam od sebe. Pokušavam da ga zaustavim. Ne reaguje na komande. Napokon se pojavio tvrdo ukoričen strip kakve sam viđao u detinjstvu. Prepoznajem Romanov stil, ali crteže nikada ranije nisam video.

Dva dečaka lome led na reci.